

НАЦІОНАЛЬНА РАДА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ

РІШЕННЯ № 6

13.01.2022

м. Київ

Протокол № 1

Про результати позапланової безвізної перевірки
ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса
(НР № 01445-м від 06.12.2018,
багатоканальне мовлення, логотип: напис літерами червоного кольору
«Телеканал «Здоровье» у стилістиці журналу колишнього СРСР «Здоровье»,
Акт № 207 від 11.11.2021)

За результатами моніторингу телепрограми ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса (ліцензія на мовлення НР № 01445-м від 06.12.2018), за 01.09.2021 (у проміжку часу між 18:11 та 23:00) та 08.09.2021 (у проміжку часу між 18:16 та 23:01) зафіксовано трансляцію передач під назвою «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ».

Кожна з передач складалася з трьох частин: «Передмова», ток-шоу за участю запрошених до студії гостей передачі, «Післямова»; ведучі передачі: Діана Панченко, Ростислав Сухачов. Відповідно до прикінцевих титрів та копірайту передачі вона є продуктом спільного виробництва ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», 65098, м. Одеса, вул. Стовбова, буд. 28/3, та ТОВ «ТАЙМ МЕДІА», 01042, м. Київ, вул. Іоанна Павла II, буд. 4/6, офіс 1306, 2021.

Моніторингом телепрограми за 01.09.2021 зафіксовано інтерв'ю з народним депутатом України ІХ скликання Іллею Кивою, що містить висловлювання (у часовому проміжку з 18:30 до 18:31):

Ілля Кива: «...Но пришли такие фундаментальные аферисты, прохиндеи, а я считаю их предателями Родины, и рано или поздно мы поставим их к стенке... не-не-не, без преуменьшений, а я говорю порошки, яценюки, турчиновы, которые заявили о том, что, оказывается, Украина обязана отказаться от российского газа, чтобы стать энергетически независимым государством. И вот за семь лет этой бездумной, а я считаю предательской позицией, мы фактически уничтожили окончательно экономику, мы уничтожили свой бюджет, мы поставили на грань выживания наш украинский народ, что заставило 10 миллионов человек выехать из страны собирать клубнику, подтирать эти итальянские ж_пы, просто быть чернорабочими рабами за хлеб, который они получают в Европе...».

Вищенаведене висловлювання І. Киви містить фразеологізм «поставить к стенке» (укр. – «поставити до стінки»), який означає «розстрілювати» (Словник української мови: в 11 томах. — Том 9, 1978. — Стор. 716.), тобто містить непрямий заклик та погрози вчинення насильства з мотивів ненависті до осіб, їх прибічників, які належать до політичних партій та ідеологій, позиції яких щодо економічних відносин з державою-агресором промовець не поділяє. Наведене висловлювання І. Киви може наражати на небезпеку проявів насилля з політичних та ідеологічних підстав будь-якого суб'єкта політичної діяльності,

громадянського суспільства та громадян України, які розділяють аналогічні політичні переконання.

Ведучі передачі не зробили спроби попередити чи припинити висловлювання І. Киви, які мають ознаки розпалювання ворожнечі та дискримінації на ґрунті ненависті за ознакою політичних переконань. Висловлена І. Кивою позиція не була збалансована репліками, коментарями або критичними запитаннями ведучих передачі або альтернативною точкою зору, висловленою у будь-якій іншій формі.

За результатами моніторингу телепрограми ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса (ліцензія на мовлення НР № 01445-м від 06.12.2018), за 08.09.2021 зафіксовано фрагменти інтерв'ю (у часовому проміжку з 18:50 до 18:52) з народним депутатом України ІХ скликання Олегом Волошиним, що містять висловлювання:

Олег Волошин: *«...Естественно, что если власть хочет, чтобы общество восприняло, то нужно общество к этому готовить. Я поражаюсь, я ругаюсь на эту тему всегда со своими коллегами, особенно с дипломатами, с тем же французским послом, который все: «Россия, Россия, Россия...». Хорошо, господин посол Этьен де Понсен, а вы видите, что на украинском телевидении звучат так: «Вот если Россия выполнит, мы со своей стороны все сделаем: и особый статус дадим, и амнистию...». Ничего подобного, все наоборот. Если послушать риторику на каналах «Прямой», «Украина 24» и других, то разве что не расстреливать призывают этих несчастных людей на Донбассе. И это так общество готовят к компромиссам...».*

Ведучий Ростислав Сухачов: *«І готують закон про перехідний період для Луганська і Донецька...».*

Олег Волошин: *«Т.е. людей кормят абстракциями. При этом... что при этом все время разговоры о НАТО, что нам дадут оружие, т.е. все в обратную сторону. А люди у нас, извините, некоторые не умные, и верят. Есть часть общества, которая априори понимает трагедию происходящего и готова к компромиссу и примирению..., люди с Донбасса, у которых там близкие, у которых близкие в России. А есть часть общества – центральная Украина, я не говорю про западную, тех вообще там не разагитировать. На западной просто многие бы ненавидели Россию, даже если бы Россия не только Крым не забирала, еще и Кубань бы подарила, але все рівно б ненавиділи Москву за що-небудь. Вот центральная, которая все равно почему-то... это длинная и долгая дискуссия, у нас нет времени, как писал в свое время Булгаков... ненавидит Москву большевистскую или царскую и какую-либо еще. Не любят Россию «оці москалі» ... там щось, но при этом и воевать не хотят. И вот они как-то так... И вот если бы с телевидения... или каждый день вливали в уши: нет выхода, нет выхода, нет выхода; или завтра этот танковый вал, который стоял на нашей границе, придет в ваше село, или ты пойдешь умирать, твой сын пойдет умирать, а если ты этого не хочешь, значит, пожалуйста, не протестуй, не поддерживай протесты, а согласись на Минские соглашения, а дальше разберемся...».*

О. Волошин оголосив «концепцію» ненависті українців до росіян за територіальними ознаками, суть якої полягає в тому, що існує прямий зв'язок між

територією проживання громадян України та їх ставленням до Російської Федерації: мешканці західних та центральних областей України на відміну від східних областей, зокрема Донбасу, відчують «природню», «ментальну», «історичну» ненависть до Російської Федерації, незалежно від стану міждержавних та соціально-економічних відносин між Україною та Російською Федерацією сучасного періоду, у складі Радянського Союзу або Російської імперії.

Під час наведених ефірів запрошені спікери О. Волошин та І. Кива використовували висловлювання, які мають ознаки розпалювання ворожнечі і ненависті між різними групами громадян України за територіальним принципом чи політичними уподобаннями та містять мову ворожнечі.

Таким чином, трансляція 01.09.2021 та 08.09.2021 вказаних вище висловлювань ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса (ліцензія на мовлення НР № 01445-м від 06.12.2018), у передачі «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ» містить ознаки порушення вимог абзацу четвертого частини другої статті 6 та пунктів а), в) частини першої статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

У зв'язку з цим на засіданні Національної ради 13.10.2021 рішенням № 1424 було призначено позапланову безвизну перевірку ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса.

На виконання наказу голови Національної ради № 5а/239 від 13.10.2021 було здійснено позапланову безвизну перевірку ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, за результатами якої складено Акт № 207 від 11.11.2021.

Про проведення позапланової безвизної перевірки ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, було повідомлено рекомендованим листом від 18.10.2021 вих. № 17/1875.

Відповідно до пункту 3 рішення Національної ради від 13.10.2021 № 1424 ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, зобов'язано у термін до 02.11.2021 надати представнику Національної ради в Одеській області документи та матеріали, необхідні для проведення перевірки, шляхом надсилання на адресу: вул. Канатна, 83, каб. 405, м. Одеса, 65012:

завірену підписом керівника та печаткою телерадіокомпанії фотокопію (ксерокопію) журналу обліку передач за 01.09.2021 та 08.09.2021, а також сітку мовлення за 01.09.2021 та 08.09.2021 із розподілом передач відповідно до програмної концепції мовлення;

завірену керівником копію редакційного статуту телерадіокомпанії.

Крім того, зазначеним рішенням ліцензіату було рекомендовано у термін до 02.11.2021 надати Національній раді письмові пояснення, а також матеріали та документи, які сприятимуть об'єктивній оцінці діяльності телерадіокомпанії.

На виконання пункту 3 рішення Національної ради від 13.10.2021 № 1424 ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, у термін до 02.11.2021 надало затребувані документи та письмові пояснення.

У поясненнях ліцензіата зазначено, що програма «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ» є власним продуктом ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я» та ТОВ «ТАЙМ МЕДІА», виготовленим за Договором № 16-04/21 від 16.04.2021. 01.09.2021 та 08.09.2021 в ефірі телекомпанії ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я» вийшли випуски цієї програми, до яких

увійшли інтерв'ю народних депутатів України ІХ скликання Іллі Киви та Олега Волошина.

У своїх висловлюваннях І. Кивою та О. Волошином порушено питання соціально-політичного характеру, яким надано власну суб'єктивну оцінку і висловлено особисту точку зору із використанням численних оціночних суджень аксіологічної семантики та застосуванням мовно-стилістичних прийомів та інструментів (вжито гіперболи, алегорії, сатири та таке інше).

Лист Національної ради від 18.10.2021 вих. № 17/1875 та рішення Національної ради від 13.10.2021 № 1424 було розглянуто ліцензіатом на розширеному позачерговому засіданні Редакційної ради ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я» на яке були запрошені директор ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я» О. Бачевська та директор ТОВ «ТАЙМ МЕДІА» П. Єгоричев.

Засідання відбулося 28.10.2021 і було присвячено розгляду відповідності випусків передачі «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ», які вийшли в ефірі 01.09.2021 та 08.09.2021, принципам редакційної політики та вимогам Закону України «Про телебачення та радіомовлення».

На думку редакційної ради ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», зазначені програми не містять закликів та/або погрози вчинення насильства з мотивів ненависті до осіб, їх прибічників, будь-яких політичних партій та ідеологій.

У ході перевірки на підставі моніторингу телепрограм за 01.09.2021 (у проміжку часу між 18:11 та 23:00) та 08.09.2021 (у проміжку часу між 18:11 та 23:00), здійсненого у м. Одесі, та за результатами аналізу документів, наданих ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, було встановлено, що висловлювання І. Киви та О. Волошина, поширені в ефірі телеканалу, є фактом зловживання свободою слова, що суперечить положенням редакційного статуту телеканалу, вимогам міжнародного та українського законодавства, висловлювання об'єктивно збігаються з пропагандистською позицією Російської Федерації.

У передачі під назвою «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ» за 01.09.2021 вищенаведені висловлювання І. Киви містять фразеологізм «поставить к стенке», який означає «розстріляти, засудити до розстрілу», тобто містить непрямий заклик та погрози вчинення насильства з мотивів ненависті до осіб, їх прибічників, які належать до політичних партій та ідеологій, позиції яких щодо економічних відносин з державою-агресором промовець не поділяє. Наведене висловлювання І. Киви може наражати на небезпеку проявів насилля з політичних та ідеологічних підстав будь-якого суб'єкта політичної діяльності, громадянського суспільства та громадян України, які розділяють аналогічні політичні переконання.

Ведучі передачі не зробили спроби попередити чи припинити висловлювання І. Киви, які мають ознаки розпалення ворожнечі та дискримінації на ґрунті ненависті за ознакою політичних переконань. Висловлена І. Кивою позиція не була збалансована репліками, коментарями або критичними запитаннями ведучих передачі або альтернативною точкою зору, висловленою у будь-якій іншій формі.

У передачі під назвою «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ» за 08.09.2021 О. Волошин оголосив «концепцію» ненависті українців до росіян за територіальними ознаками, суть якої полягає в тому, що існує прямий зв'язок

між територією проживання громадян України та їх ставленням до Російської Федерації: мешканці західних та центральних областей України, на відміну від східних областей, зокрема Донбасу, відчують «природню», «ментальну», «історичну» ненависть до Російської Федерації, незалежно від стану міждержавних та соціально-економічних відносин між Україною та Російською Федерацією сучасного періоду, у складі Радянського Союзу або Російської імперії.

Висловлювання українського політика є:

- публічним поширенням негативного стереотипу, оскільки промовцем стверджується узагальнене уявлення про існування негативних ментальних характеристик частини українського народу, який проживає на територіях західних та центральних областей України, незалежно від конкретних характеристик та поглядів окремих представників чи окремих груп, які проживають на цих територіях, та в умовах демократичного суспільства, що передбачає плюралізм думок, мають право на вільну особисту політичну позицію до будь-якого питання внутрішнього та зовнішнього життя України;

- стигматизацією українського народу як в цілому, так і його окремих частин, створенням негативного ярлика – «кожен або більшість мешканців західних та центральних областей України ненавидять росіян, відповідно є русофобами». При цьому промовець не акцентує увагу на можливому умислі, мотивації чи можливих причинах проявів негативного відношення частини українців до Російської Федерації, не посиляється на факти, джерела інформації та будь-яку доказову базу для подібних тверджень.

Публічні висловлювання О. Волошина про те, що певна частина громадян України, зокрема ті, які проживають на території західних та центральних областей України, можуть відчувати сильні негативні почуття до представників інших націй, етнічних чи соціальних груп інших країн, оскільки створюють ризики відчуження і радикалізації, черговий раз представляють український народ як такий, що має несумісні, а часом діаметрально протилежні історичні, культурні та ментальні особливості залежно від території проживання, створюють атмосферу негативного сприйняття українського народу, наслідком чого може бути приниження українських громадян та порушення їх прав та свобод, а також поглиблення вже існуючих конфліктів в Україні, підбурювання до проявів насильства та ненависті, активізація соціальних процесів, несумісних з цінностями демократичного суспільства.

Зміст висловлювань О. Волошина може бути розцінено глядацькою аудиторією як існування намірів вжити заходів насильницького характеру по відношенню до всіх громадян України, які проживають на окупованій території Донецької та Луганської областей (*«Если послушать риторику на каналах «Прямой», «Украина 24» и других, то разве что не расстреливают призывают этих несчастных людей на Донбассе»*). Промовець використав аргументи, які спрямовані на маргіналізацію демократичних процесів в Україні щодо супротиву збройній агресії Російської Федерації та тривіалізації (неважливості або несуттєвості) захисту України у протистоянні зі збройними силами країни-агресора.

Констатація факту ментальної особливості українського народу, яка полягає у нібито існуванні негативних почуттів ворожості та ненависті до Російської Федерації та російського народу, за відсутності необхідної аргументації не сприяє меті захисту та реалізації прав і свобод українського народу, а, навпаки, потенційно робить громадян України більш вразливими до віктимізації та дискримінації, дегуманізує Україну та її народ, принижує його честь і гідність, створює інші загрози, які можуть вплинути на національну безпеку України, має ознаки підбурювання та розпалювання національної ворожнечі через прагнення створити відчуття ворожості чи неприязні до осіб чи групи осіб за належністю до українського народу, його окремих частин за територіальною ознакою, шляхом прямої вказівки на тих, хто, на думку промовця, є винним у продовженні існування збройного конфлікту на території Луганської та Донецької областей.

Вищенаведене висловлювання О. Волошина об'єктивно збігається з пропагандистською позицією Російської Федерації, зокрема відповідає концепції існування в Україні «громадянської війни», спричиненої нібито спротивом російськомовного населення АР Крим та східних регіонів проти «тотальної українізації», «державного перевороту» тощо, підживлює в інформаційному полі України наративи російської пропаганди про русофобію, які залишаються важливими інструментами російської політики втручання у внутрішні справи інших держав, формують суспільну думку про те, що громадяни України, які мешкають у східних областях України, є більш спорідненими з «братнім» російським народом.

У жодному з перерахованих вище фрагментів передач (як 01.09.2021, так і 08.09.2021) не було дотримано норм законодавства щодо об'єктивності та збалансованості подачі інформації, а також не було дотримано ідеологічного та політичного плюралізму. Глядачам не було надано можливості на отримання об'єктивної інформації, інформація подавалась заангажовано, спікери в передачах висловлювали думки однобоко, що може свідчити про політичну упередженість та необ'єктивність.

Під час наведених ефірів запрошені спікери О. Волошин та І. Кива використовували висловлювання, які мають ознаки розпалення ворожнечі і ненависті між різними групами громадян України за територіальним принципом чи політичними уподобаннями та містять мову ворожнечі.

У вказаних випусках передачі (як 01.09.2021, так і 08.09.2021) не було дотримано норм законодавства щодо об'єктивності та збалансованості подачі інформації, а також не було дотримано ідеологічного та політичного плюралізму. Глядачам не було надано можливості на отримання об'єктивної інформації, інформація подавалась заангажовано, спікери в передачах висловлювали думки однобоко, що може свідчити про політичну упередженість та необ'єктивність. Запрошені спікери О. Волошин та І. Кива використовували висловлювання, які мають ознаки розпалення ворожнечі і ненависті між різними групами громадян України за територіальним принципом чи політичними уподобаннями та містять мову ворожнечі.

Висловлювання промовців не отримали необхідного критичного ставлення з боку ведучих передачі та редакції телеканалу, щоб забезпечити надання глядачам достовірної та повної інформації. Працівниками телерадіоорганізації були проігноровані обов'язки та відповідальність перед українським суспільством, передбачені Законом України «Про телебачення і радіомовлення», зокрема ведучими передачі не було вжито заходів щодо припинення правопорушення, не було надано альтернативної точки зору з питання, яке є чутливим для національної безпеки України, забезпечення прав та свобод громадян України, що може свідчити про наявність свідомих намірів вплинути на аудиторію телеканалу з метою спровокувати екстремально негативні відчуття щодо вказаної категорії осіб.

Отже, перевіркою встановлено наявність порушення ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, під час трансляції 01.09.2021 і 08.09.2021 випусків передачі «УКРАЇНСЬКИЙ ФОРМАТ» вимог Закону України «Про телебачення і радіомовлення»:

абзацу четвертого частини другої статті 6 (Не допускається використання телерадіоорганізацій для розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті);

пунктів а) та в) частини першої статті 59 (Телерадіоорганізація зобов'язана: дотримуватися законодавства України та вимог ліцензії; поширювати об'єктивну інформацію).

Порушення абзацу четвертого частини другої статті 6 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» свідчить про наявність розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті і є підставою для застосування санкції «стягнення штрафу» згідно з частиною восьмою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (Національна рада може прийняти рішення про стягнення штрафу в зазначених у цій частині розмірах, незалежно від застосування до порушника санкцій у вигляді попередження, виключно в разі вчинення таких порушень: телерадіоорганізаціями – 25 відсотків розміру ліцензійного збору за: заклики до розв'язування агресивної війни або її пропаганди та/або розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті).

Розглянувши Акт № 207 від 11.11.2021 позапланової безвізної перевірки ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, заслухавши пояснення уповноваженого представника цієї компанії, керуючись абзацом четвертим частини другої статті 6, пунктами а) та в) частини першої статті 59, частиною першою статті 70, частинами першою, другою, п'ятою, шостою та восьмою статті 72, частинами першою та другою статті 73, частиною першою статті 74 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», статтею 13 та частиною другою статті 24 Закону України «Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення», Національна рада

ВИРІШИЛА:

1. Визнати порушення ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, абзацу четвертого частини другої статті 6, пунктів а) та в) частини першої статті 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення».

2. Визнати наявність розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті у висловлюваннях, які були поширені в ефірі ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, 01.09.2021, 08.09.2021.

3. Керуючись частиною восьмою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», застосувати до ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, санкцію «стягнення штрафу» у розмірі, розрахованому від розміру ліцензійного збору, нарахованого ліцензіату за видачу ліцензії, не враховуючи умов (зменшення/збільшення), згідно з додатком до рішення (розраховано управлінням фінансової та бухгалтерської служби):

25 % (100 480,56 грн (сто тисяч чотириста вісімдесят гривень 56 копійок)) – за вчинення порушень, передбачених частиною восьмою статті 72 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» (розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті).

4. Відповідно до вимог частини третьої статті 75 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, у тридцятиденний термін з дня повідомлення Національною радою про прийняте рішення щодо стягнення штрафу сплатити до Державного бюджету України штраф у розмірі 25 % (100 480,56 грн (сто тисяч чотириста вісімдесят гривень 56 копійок)). Реквізити до оплати: одержувач ГУК у м. Києві/Шевченківський р-н, код ЗКПО 37993783, рахунок UA758999980313000056000026011 в Казначействі України (ЕАП) у м. Києві, МФО 899998 Поле «Призначення платежу»: +;2659;101; ; ; ; ; ; Призначення платежу: сплата штрафу згідно з рішенням Національної ради від 13.01.2022 № 6, без ПДВ.

5. Зобов'язати ліцензіата ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса, з дня набрання чинності цим рішенням привести свою діяльність у відповідність до вимог чинного законодавства.

6. Копію цього рішення надіслати ліцензіату ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса.

7. Копію цього рішення долучити до ліцензійної справи ТОВ «ТРК «ЗДОРОВ'Я», м. Одеса.

8. Виконання цього рішення покласти на управління представників Національної ради, управління контролю та аналізу телерадіомовлення, управління ліцензування, юридичне управління.

9. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Національної ради М. Онопрієнка.

Голова

/підпис/

Ольга ГЕРАСИМ'ЮК

Відповідальний секретар

/підпис/

Олена НІЦКО